

No 4.

ANUL XI. (SERIA II.)

APARE ODATĂ PE LUNĂ

„GENERATIA

NOUA”

BCLU Cluj / Central University Library Cluj

NOUA TIPOGRAFIE J. WEISS

(Calea Victoriei 29, Bucuresci

ABONAMENTUL

Pentru un an lei 20
Profesorii, profesoarele și studenții universitari plătesc
pe jumătate.

*Cine primesce două numere consecu-
tive, se consideră ca abonat.*

COPRINSUL:

1) Ión C. Brătianu	<i>Ed. M. Adamski</i>
2) Zum 25-jährigen Regierungs- jubiläum König Carol I	) <i>Max Reiniger</i>
3) Scótele Românesci. (Studii)	<i>N. D. Xenopol</i>
4) Gurița Luizei. (Nuvelă)	<i>N. D. Georgian</i>
5) Când stai așa. (Poezie)	<i>Dem. Moldoveanu</i>
6) Sonata Kreutzer	<i>Lev. Tolstoi</i>
7) Medicina populară.	<i>Torjescu.</i>
8) Curierul anunziurilor	* *

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

— Strada Vînătorului 20 prin strada Sf. Apostoli —

BUCURESCI

1891

„**GENERAȚIA NOUA**“

LITERARĂ-SCIINȚIFICĂ
DIRECȚIUNEA UNUI COMITET

ION C. BRĂTIANU

S'a stins ilustrul bărbat al României; totuși, spiritul lui nemuritor a rămas ca să întreție, creațiunile traînice ale gloriosului veac de renaștere, libertate și propășire. Toată suflarea românească, din cele patru unghiuri ale țării plânsu-l'a, 'l mai plânge încă. Și cine nu va plânge eclipsa acestei lumini, moartea marelui om de stat.

S'a dus!... amintirea-i însă, etern va lumina și încălzi sufletul românului pe calea înfloritoare, dar plină de spinii a libertății!

E mare, adâncă, jalea voastră iubiți români! noi Polonezii nu ne mirăm de asta. Sunt triști copii ce perd pe părintele lor; nemângâiate familiile ce s'aui despărțit de șeful lor; nemărginit e regretul amicilor la moartea unui prieten. Sunteți de odată pătrunși de aceste dureri, frați români! Durerea națiunii române însă, este cu mult mai mare, pre atât de mare pre cât de mare este și unghiul inimei patriei române pe al cărui cadran staui scrise în litere de aur:

Libertatea; Constituțiunea; Independința și Regalitatea.

Incărcat de povara celor 70 de ani, Brătianu putea să mai trăiască... dar ce-i faci soartei fatale... ce-i faci des-

tinului, tiranului, care nu vrea să știe de trebuința unei vieți mai lungi.

Dar noi, noi! polonii emigranți, găsi-vom ore în dicționarul graiului omenesc cuvântul cu care să ne exprimăm recunoștința către acela care tot-d'auna a fost protectorul nostru? Recunoștința noastră este prea mică față cu ceea ce Ion Brătianu a făcut pentru noi. El a fost prevedința cerească care ne-a indulcit fierea amară a exilului. El ne-a ținut locul de tată, mamă și frate, lăsându-ne, a petrece o viață liberă, în grădina frumoasă a României, patria noastră adoptivă.

Știe Dumnezeu din cer, de câte-ori ne-a ocrotit în vremuri de restriște și grea cumpănă!

Frați poloni! plângeți-l și voi, stropiți-i mormântul cu ale voastre lacrimi, iar în ruga voastră către cer diceți: să'î fie țărina ușoară!

Eduard. M. Adamski.

Zum
25-jährigen Regierungsjubiläum
König Carol's I.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Im Schwarzwald, in harzig durchdunsteten Klüften
Entquillet dem Felsenschacht flüßig Kry stall,
Ergießt sich belebend durch blühende Triften,
Und weitet das Bett sich in wachsendem Schwall.
Zum Pontus hin rastlos sieht man ihn eilen,
Erst hier gönnt der Strom seinem Wogendräng' Auf',
Nun hat er das Ziel seiner Sehnsucht gefunden —
Rumänien hat er mit Deutschland verbunden.

* * *

Und wie in der Donau gewaltigen Fluten
Natur uns geschaffen ein ewiges Band,
So spannen und spinnen die Geister, die guten,
Die seelischen Fäden mit emsiger Hand;
Geheimnißvoll greifend in's Schicksal Getriebe,
Befördern sie schützend Rumäniens Heil
Und lassen ihr wohlthätig wirkendes Walten
Von deutschem Geblüte ersprießlich entfalten.

* * *

Ein markiger Stamm voll der strogendsten Kräfte
 Schoß lebenverheißend im Balkan empor,
 Doch brachten die wild darin treibenden Säfte
 Nur herbe und wertlose Früchte hervor.
 Da propften Rumäniens schützende Geister
 Den Stamm mit dem deutschen veredelnden Reis,
 Und wie sich die Fülle der Früchte vermehrte,
 So wuchsen sie stetig an innerem Werte.

* * *

Der Kinder des Volkes geknechtete Geister,
 Versunken in schmählichen Stumpfsinnes Nacht,
 Erwachten, als rettend der fürstliche Meister,
 Ein Bote des Himmels, Erlösung gebracht.
 Denn scheu vor der Thatkraft gebietender Strenge
 Entfloh der Bedrückung entmenschetes Geistes,
 Und neuer Verfassung beglückendes Leben
 Erweckte den Volkssinn zu löblichem Streben.

* * *

Und wachsend in mächtigem Schwunge ersprießet
 Zur herrlichen Blüte die junge Cultur,
 Der Lebenslust Quelle, die Arbeit, ergießet
 Den üppigsten Segen in Garten und Flur.
 Der Druck nur, der hatte die Trägheit verschuldet,
 Die aus der Dase die Wüste gemacht —
 Wenn Freiheit uns sittlich und geistig erhebet,
 Ersteht auch der Fleiß, der den Wohlstand erstrebet.

* * *

Wohl suchten die nordischen Wühler zu hezen,
 Das Volk zu bethören in tückischem Sinn,
 Mit eigenen Händen das Schwert sich zu wehen
 Zum Todesstoß für ihrer Wohlfahrt Beginn.

Der Held aber, der ihre Fesseln gebrochen,
 Bekämpfte mit Weisheit auch Schlanheit und List,
 Und ohnmächtig knirschend mußten sie's sehen, —
 Des Siegers Erfolg durch ihr Fallen erhöhen.

* * *

Es kannte Fürst Carol die Furcht nicht, die bleiche,
 Begeistert erhob er die schaffende Hand,
 Zum freien, zum unabhängigen Reiche
 Erklärt er Rumäniens blühendes Land;
 Und häumt sich der Türke auch auf vor Entrüstung,
 Er weigert ihm kühn den gewohnten Tribut —
 Wenn andre scheu vor dem Mächtigen zittern,
 Läßt Carol, der Held, seinen Muth nicht erschüttern.

* * *

Wie schätzten sie anfangs das Ländchen geringe,
 Vergleichend des eigenen Reiches Colof,
 Doch sonderbar fügte das Schicksal die Dinge,
 Als strömend das Blut in dem Türkenkrieg floß.
 Vor Plewna, da lehrte Fürst Carol sie achten
 Rumänischer Tapferkeit seltenen Wert, —
 Was russischer Uebermacht niemals gelungen,
 Rumänischer Heldennuth hat es erzwungen.

* * *

Und als der Vollendung die Reife sich nahte,
 Geseßlichkeit, Ordnung und Bildung gedieh'n,
 Da wurde dem glücklich befestigten Staate
 Des Königreichs strahlender Name verlieh'n.
 Mit Jubel begrüßte man Carol den König,
 Den Retter und Schützer rumänischen Wohls,
 Und dankbare Ehrfurcht im Herzen sich regte,
 Das aufrichtig Vaterlandsliebe bewegte.

* * *

Dem König zur Seite in Güte und schlichter
Einfachheit waltet die herrlichste Frau,
Ein lebend Gedicht in dem Walde der Dichter
Erquickt sie die Herzen wie labender Thau.
Mit tiefster Empfindung bezaubernden Worten
Belebt Carmen Sylva die Volkspoesie,
Daß weit in den Landen sich alle ergehen,
Entzückt — an Rumäniens geistigen Schätzen.

* * *

Ein Vierteljahrhundert ist nun schon verrollen,
Seitdem König Carol bestiegen den Thron,
Und was er in Liebe und Treue begonnen,
Trägt immer noch wachsend beglückenden Lohn.
Es schirmet und schüzet ihn Gottes Gnade
Dem seine Devise ist: „Nichts ohne Gott!“ —
So möge er lange noch segensreich schalten
Und ruhmvoll Rumäniens Wohlfahrt erhalten.¹⁾

Max Reiniger.

¹⁾ Cititorii vor părea surprinși întâlnind în această publicație și caractere străine. Tînând însă socoteală de valoarea versurilor d-lui Max Reiniger, de sigur că lectorii vor simți o plăcere citindu-le.

SCOALELE ROMANESCI DIN TURCIA

Teodor T. Burada. *Cercetări despre școalele românești din Turcia.*
București 1890, un vol. în 8° de 215 pag.

Autorul, cunoscut ca unul din cei mai râvnitori ai vieții poporului român, aduce prin lucrarea de față o nouă contribuție la bogatele știri adunate până acuma de d-sa a-supra deosbitelor țeri locuite de Români. Școalele din Macedonia trebuie să ne intereseze în chipul cel mai serios, căci de ele este legată redeşeptarea sentimentului național la un popor numeros și înzestrat cu cele mai prețioase însușiri; este legată scăparea unui însemnat corp de Latini de pericolul cu care-l amenință popoare de altă gintă.

Interesul cel ântâi al neamului românesc, este de sigur sporirea numărului său, căci numai prin acest mijloc poate să ajungă a juca un rol din ce în ce mai de seamă în trebile lumii orientale. Vedem cum alte popoare, Ungurii, Bulgarii, Grecii, se silesc a-și adăugi numărul, întorcând alte naționalități la felul lor de a fi; și noi Români să nu ne dăm silința de a reține cel puțin în naționalitatea lor pe acele elemente pe cari istoria le-a creat Latini? Este un păcat și cel mai mare, cel care nu va suferi nici un soi de ispășire, de a lăsa să fie înghițite, fără împotrivire din parte-ne, părți întregi din poporul nostru, de a lăsa să ni se taie membri din trupul nostru.

Cine știe ce ne păstrează viitorul? Ori-ce popor însă care vrea să trăiască, trebuie înainte de toate să aibă speranță și încredere în vremile ce au să vie, și tot-d'a-una să fie pregătită a primi din mâna lor darurile ce ele ar putea să i-le facă. Să fim tot-d'a-una gata spre cel mai mare rol, dacă voim să îndeplinim cu vrednicie acela pe care fie-ce timp ni-l atribue în frământările popoarelor.

Noi credem că în deobște luarea aminte a poporul român din România liberă este prea restrânsă numai la interesele sale nemijlocite, prea acufundate numai în viața cea îngustă a propriei sale țări, și că aruncă prea rar și prea puțin ochii și la frații noștri ce trăesc sub alte stăpâniri. Și cu toate acestea e netăgăduit că *acolo* este viitorul poporului român. Apoi dacă generația ce a făcut unirea și-ar fi mărginit privirile numai la granița despărțitoare a Moldovei și Munteniei și nu ar fi depășit-o în patrioticu-și avânt, am fi avut noi ați o Românie, am fi fost ceea-ce suntem ? Menirea noastră însă să fie ea de a rămânea aici ? Trebuie să ținem toate năzuințele, toate speranțele viitoare, să credem că prin unirea Moldovei cu Muntenica am ajuns ținta noastră pe pământ ? Ar fi a ne tăia singuri idealul după care trebuie să aspirăm, a pune însuși noi un hotar prea legiuitor noastre năzuințe.

De accia salutăm cu atâta bucurie aparițiunea unei lucrări ca aceea a d-lui Th. Burada, care ne dă, bazată pe fapte, o conștiințioasă ieoană a stărei școalelor române din Turcia, adecă a gradului până la care a propășit la ei ideea și conștiința originiei adevărate de care se țin.

Trebuie să observăm un lucru, că nicăieri nu este mai trebuitoare o propagandă a ideii românizmului ca la Românii din Macedonia, cei mai puțin treziți către conștiința latinității lor din toate grupele de Români răspândiți sub deosebite stăpâniri în răsăritul Europei, și că pe de altă parte nicăieri o atare propagandă nu se pôte face mai cu înlesnire. În adevăr, Românii din Macedonia sunt sub stăpânirea turcească și pericolul cărora ei sunt expuși, deznaționalizarea din partea Grecilor, vine tocmăi de la acel popor care pune în primejdie și existența împărăției otomane. Prin urmare, guvernul turcesc are tot interesul a favoriza lăfșirea românizmului între Românii din Macedonia și combaterea grecizării lor, ceea-ce a lipsit și lipsește chiar acum, este o lucrare mai energică din partea poporului nostru care și la ei să întindă propaganda română. Ambasadorii noștri din Constantinopole și consulii noștri din răsărit, se cred obligați numai la lucrările diplomatice sau comerciale, cari sunt în cădera lor nemijlocită, și nu au o privire mai largă, o concepție mai întinsă care să cuprindă în ia și interesele mult mai largi, o concepție mai întinsă care să cuprindă în ia și interesele mult mai însemnate naționale ale statului

ce reprezintă. Nu numai atâta, dar s'a vedut chiar în România și de către miniștri români sprijinind interese grecești contra acelor vii și patente ale Macedo-Românilor. În asemenea condiții înțelegem cum ideia românească face puțin progres peste Balcani iar cea grecească se menține și merge înainte. Agenții cei mai de seamă ai acestei din urmă nu sunt doar ei înșiși de cât Români rătăciți, grecizați, care cred că cea mai mare fericire pentru conaționali lor ar fi de a se preface cât mai curând în elemente grecești. Pricina unei atari rătăcirii nu poate sta aiure de cât în lipsa conștiinței propriiei individualități. De îndată ce aceasta s'ar trezi, ar deștepta în Români macedonenii, cari au un trecut din cele mai frumoase, mândria de a fi ei înșiși și nu i-ar mai vedea năzuind să se pună sub scutul unei naționalități streine.

Förte interesante sunt expunerile d-lui Burada asupra crâncenelor lupte ce avură de purtat propagatorișii ideei române, în fruntea tuturor vrednicul Român Apostol Mărgărit, pentru înființarea școlilor din Macedonia. Pretutindenea întâlnim pe clerul și episcopii greci în falange compacte, combătând cu cea mai de pe urmă înverșunare întemeierea școlilor române, invocând cu o ipocrită propanere atingeria ortodoxiei prin introducerea învățământului românesc. D. Th. Burada face istoricul fie-cărei școli, dând apoi numele învățătorilor și al tuturor elevilor cari le frecuentază. Numărul total al școlilor românești existente astăzi în Macedonia este de 32, din care 25 de băieți și 7 de fete; între acestea și un liceu complet cu 7 clase și internat în Bitolia și 2 gimnazii cu câte 2 clase de o cam dată, din care unul posedă un internat.

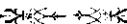
În cap. III al scrierei sale, d. Burada analizează scopul adversarilor școlilor române din Turcia și ne arată că acești adversari nu sunt alții fără numai cât Grecii, cari își dau toate silințele a greciza pe Români, trimetând cu cheltueli mari, făcute însă din banii dați din nenorocire tot de Români acei grecizați, învățători greci în statele românești, cari învață pe copii carte grecească, și le impun sentimentele grecești și pe cât se poate a se rușina de propria lor naționalitate. Mai împedică apoi în tot modul, prin statistici și expunerii false ca adevărata stare a lucrurilor să pătrună la cunoștința lumii civilizate, într'un cuvânt înșală pe Români spre a-i face Greci, înșală pe Europa făcând-o să creadă că Români sunt Greci.

În cap. IV, d. Burda trece la studiul însemnătății elementului românesc din Turcia, făcând și o schițare a istoriei Macedo-Românilor după diferiți autori mai noi cari au tratat atare chestiuni; fixează numărul de 10.000.000—1.500.000 de suflete, sfârșind prin enumerarea și descrierea provinciilor orașelor și comunelor din Turcia locuite de Români. Provinciile sunt: Macedonia, Epirul, Albania și Tesalia (anexată la Grecia în 1881).

D. Burada sfârșește încheierea lui printr'o reflexie foarte dreaptă. D-sa aduce aminte că în timpul Fanarioților era o mândrie pentru Români din țara noastră a ști grecește și a trece chiar de Greci. Ați însă, când am ajuns la deplina conștiință a naționalității noastre, cari din noi acum ar preferi a fi Grec de cât Român! Tot așa și cu Români din Macedonia. Îndată ce se vor emancipa pe deplin de jugul streinismului antiromân, care prin biserică și prin școală stăpânește ființa morală a acelor Români și dă inimii și spiritului lor o direcție favorabilă intereselor politice ale statului grecesc; îndată ce se vor mântui de acest jug, rezultatul va fi și acolo tot același care a fost și aici în România, când învățătorii, școalele, bisericile și preoții greci au fost înlocuiți prin Români. Rămâne acum numai să vedem dacă guvernul și particularii din România au conștiința importantei misiuni ce este păstrată poporul nostru față cu Români din Macedonia.

Pentru guvern observăm în special că aici nu are a lupta cu tendințele contrare ale statului în sênul căruia trebuie să întinză propaganda lui, de oare ce guvernul otoman are interes încă de a încuraja asemenea întreprinderi. Dacă nenorocite nevoi politice trebuie să-i silească să închiză ochii asupra suferințelor fraților noștri de peste Carpați, cel puțin să întindem o mână de ajutor acelora de peste Balcani.

A. D. Xenopol.

GURIȚA LUIZEI

Razele soarelui de Martie mă făceau trist, vioiciunea și veselia celor l'alți îmi făcea rău.

Mi se părea că n'am ce căuta, eu, buruiană uscată, în mijlocul acestei întregi firii care se renaște, care se înviorează, care tresaltă de bucurie la ivirea bolții albastre, la răsărirea micșuncelelor mirositoare, la adierea vântului primă-văratie, ursit să pârlască fețe albe, blânde, îngerești!...

Și cum eram în dreptul teatrului, nu stătui mult la gânduri ca să intru într'insul și să scap ast-fel de urâtul care mă cuprinsese.

Intrai într'o loje, pe care scara ar fi trebuit s'o plătesc cam scump, și mă aședai pe un scaun cu oare-care mulțumire.

Teatrul, după cum bine știți, afară de artiștii după scenă cari făceau repetiția unei comedii, era cu desăvârșire gol.

Loji, în care în acea seară, sau în alte viitoare, dacă voiți, erau să se arate frumuseți ametoare de minți, diamante orbitoare de selipiri, rochi costisitoare la pungă, stătea cășcate și goale, ca nisce cutii din cari bomboanele s'aũ mâncat de mult...

Ș'apoi unde mai pui și șalurile cu cari le sunt învelite marginele, și care le dă o înfățișare așa de poască... e urât de tot!...

A, iată și colo, jos, a treia loje de lângă scenă..., acolo am văzut pe Zoe întâia-și dată, acolo, de multe ori, în vremea dragostei noastre, 'i-am strâns mâna albă și catifelată. Acolo 'i-am spus primele vorbe a le iubirii și tot acolo 'i au scăpatat din gură cuvintele: *te iubesc...*

Și cum stam ast-fel, petrecând cu mine, aproape fără de veste ușa lojii se deschise și, Luiza, o cunoștință veche, intră înăuntru.

— D-ta acîlea!... ce mai faci?

— Eă?... bine... D-ta?

— Ferește, nici că se putea alt-fel, astă-dî îmi dîci *Dumncata* în loc de *tu*, ca altă dată... Negreșit... astă-dî când mă întîlnești pe stradă, te faci că nu mă vești ca să nu mă saluți, pe când altă dată te rugai ceasuri întregi ca să 'ți dau o întîlnire. Și când te mulțumeam, când mă vedeai venind, 'ți scoteai pălăria de-o poștă și ședea descoperit pînă mă milostiviam să 'ți-o așed pe cap... Negreșit... atunci era *altă dată* și *acum* nu mai e ca *atunci*? Așa e?...

Dar asta, îmi zisei, de unde mai venii? Lunii întregi de când n'am mai văzut-o. Toceai acum 'și-a găsit vremea să'mi facă muștrări? Biata Luiză!...

— Ce tot spuî Luizo..., nu te înteleg. Te plîngi că nu te salut, ei bine... nu te-am văzut, 'ți jur!... Ș'apoi nu scii că sunt cam scurt de vedere?

— D-ta tot-d'una ești scurt...

— Ce fel?

— Mă mai întrebî! D-ta nu scii, vreî lămuriri, explicații, deslușiri, negru pe alb, limpede, clar, neted, hotărît, fără întersături, dintr'o vorbă...

— Luizo!...

— Firesce, îți trebuie explicații... bine, prea bine... nici nu se pôte alt-fel, da, da..., să ne explicăm. Ași vrea să scii pentru ce du-pă un an și ju-mă-ta-te de trăi cu mine, într'o bună dîminetă ai luat'o la sănătosa și nu ai mai dat pe la mine? Ce fel de purtare e asta? Cum vreî s'o calific? Cum vreî s'o talmăcesc? Să 'mî-o explic? S'o gîndesc? Te-ai săturat de mine, ca și când aș fi fost cea din urmă temee, cea din urmă... chelneriță... A, de astia 'mî-ai fost d-ta! De ce nu 'mî-ai spus-o, de ce nu mî-ai declarat să scii cu cine am a face și să scii cum să mă port? Te-ai lîngușit pe lângă mine pînă am prins ore-care... simpatie de tine și apoi, dupe ce 'ți-ai jucat mendrele cum 'ți-a plăcut, ai fugit, naiba scie unde! Ai intrat în gaură de șarpe, în vizuină de urs, în fundul pămîntului. A..., acum trăeșci cu alta, am auzit... o brunetă, o chioambă ca vai de ea, ca vai de lunc. Ea îți convine mai bine, pocita aia o să'ți dea mai mult de cât 'ți-am dat eu, sfrijita aia o să'ți dea în gură să mănânci, o să te legene în brațe să adormi. Of, of, of, vai de ea! Nu

scie sărmana ce fel de pómă ești, nu scie biata fată că o să pă-
țescă ea și mine, nu scie căci alt-minteri 'ți-ar da ea piciorul, te-ar
lăna la gónă. Ce are ea mai mult de cât mine? Ce ai găsit într'insa?
Banî pôte... o tocî, o sārăcesci, o s'o aduci în sapă de lemn, o să-
sugî sângele, o s'o omorî, nu e așa? Răspunde, ce taci? Răspunde,
răspunde, răspunde că'ți scoț ochii acum. acum...

— Pentru Dumnezeu, Luizo, domoleșco-te. Staî nițel că mă aș-
tépță un prieten până afară. Staî să-î dau drumul și mă întorc nu-
mai de cât să'ți dau explicațiile, tóte explicațiile...

— Ce spuî? Te aștépță afară..., merg și eu... Auzî, auzî... eu
spuî gogoșî d'astea, vrei s'o mai eî la picior încă-o-dată?

Așaaaa! a trecut baba cu colaci. Ulciorul nu merge de două-orî la
apă. Te-am prins și ești al meu. Răspunde de ce m'ai lăsat, de ce
ai fugit... Da, aș fi înțeles să fugî de mine fiind-că... fiind-că tre-
buia să te însorî, fiind-că găsisești o partidă bună. Da, atunci aș fi
înțeles, n'aș fi avut nimic de zis. Cântai să intri și tu în rîndul
ómenilor, să fîi cu casa ta, cu masa ta, cu nevasta ta, să te lași de
bătut podurile, de ștregăriî, de tot... 'Ți-aș fi dat tótă blagoslovenia,
te-aș fi binecuvântat cu amëndouë mâinile, n'avém ce să'ți fac...

N'aș fi zis nici pis... O înțelegem și eu, o...

— Păi, m'am însurat Luizo, ce draeu nu știi?...

— Te-ai însurat?... te-ai însurat, auzî colo! Să pôte, dar cine ți-a
dat voe, mă rog? Pe mine m'ai întreat? Ai venit la mine să'mî
spuî, uite, Luizo, dragă, cum ai fi voit s'e'mî zicî, uite mă însor, tu
ce gândești: mă lași, vrei? nu vrei? Așî, ce tot îndrug eu, d-ta ai
fugit și te-ai înhăitat cu alta, încă te-ai în-su-rat!... Auzî ce-î lipsea
cheluhî? în-su-ră-tó-re!... Ha, ha, ha!

Bun, te-ai însurat... și când mă rog? că pe mine n'ai găsit de eu-
viință să mă poțesti, mojicule, asta e alta care 'nî ai făcut-o.

Ai tu cu ce să'ți fîi nevasta. Ești vrednic tu de nevastă? Vai! de
mama eî cum o fi trăind cu tine! Și-o fi blestemând sórta zioa și
noaptea, mișelule! Și dacă vreaî să te însorî, alta nu mai găseai de
cât pe strâmba aia? Eú nu eram de nasul t'cú, de potriua ta! Pe
mine nu puteai să mă eî, nu 'ți făceam onóre, te înjoseai, ingratule,
pocitule!... Am să mă duc s'o iaú de păr, să'î rup códele, rochia de
pe ea, zdrénță cara o fi purtând'o, cămașa... și pe tine să te puî în
frigare ca pe un puî, să'ți scoț beregata, să te spîntec, să te jupoî

de viū, lașule, crudule! Acum te înhăț, acum ar trebui să'ți frâng gâtul, să'ți zmulg limba, să'ți zdrobesc picioarele, să'ți frâng mâinile, să'ți zdrelesc ciolanele infamule...

— Viū numai de cât Luizico, stai nițel că mă așteptă prietenul afară, zău viū nu mai de cât, acuș, acușica!

Și dintr'o săritură desperată, eșii din loje și o luaă la o gônă teribilă de 'mă sfârăiaă picioarele.

După mine auzeam încă vorbele ei care răsunaă gróznic în coridorul logilor;

— Ingratule, mișelule, mizerabile, trădătorule, înșelătorule, crudule, călâule, infamule, bașbuzucule!...

N. D. Georgian.

CÂND STAI AȘA....

Când stai așa de visătoare
Subt umbra deșilor aluni
Și, după gât, mâinele albe
Așa cu drag îți le 'mpreună

Nu te gândești că îți-ar sta bine
Să fie-alătura și el,
Să răsucescă pe-al lui deget
Din părul-ți negru un inel

Și să se culce drag pe sânul,
Ce stă să crape subt corset,
Iar ochii lui l'ai tăi să spue
Sfioși dorința lor încet:

"...Căci numai tu ai fost vre-odată
"Cu ochi atâta de frumoși
"Precum se pomenește, încă
"Din vremi, de moși și de strămoși

"Și, de-avenit atunci la tine
"Un Făt-Frumos ce l'ai visat
"Tu scii... cuvântul lui cel dulce
"Până 'ntratât te-a fermecat....

„Dar, stai așa, și-ascultă-mi ruga
 „Ce-am crut, de-i vreme, să ți-o fac:
 „De ți să așli ce-î iubirea
 „Cu mine vin în liliac,

„Unde 'ntunericul mai mare-î
 „De cât subț bolțile de-alun,
 „S'ascultă a dragostii poveste
 „Cum ochii mei frumos ți-o spun.

„O să-ți deșchein încet hăinuța
 „De-asupra sîmului rotund,
 „De mă-î căta cu ochii leneș
 „În el căta-voiu să m'ascund.

„Deci, tu să fi așa cu minte
 „Și să mă lași ce-o-î vrea să fac,
 „Când peste bolți, cu 'n alte vremuri
 „S'o pierde luna 'n fund de lac.

„...E o poveste dulce și-așta
 „Și n'are nici un început,
 „De i vrea să merg și mai departe
 „Tu mi-ei da ochii să-i sărut

„Și ți-o-î mai spune încă alta
 „Și, de vei vrea, de multe ori,
 „Numai să bați de sémă bine
 „De te cuprind de subsuori

„Căci tot poveste dulce-i și-așta
 „Și tot din vremi ce nu mai sunt
 „Cum lumea 'ntrégă-î o poveste
 „Care pășesce spre mornânt...”

De-î asculta acestea tóte
 O să te 'nduri și ai să plect,
 Ca să cunoști că recinicia-î
 Subț bolțile de liliac

*Și te-ți gândi cât e de bine
Să fie-alătura și el,
Să răsucéscă pe-al lui deget
Din përu-ți negru un inel*

*Și să se culce drag pe sînul,
Ce stă să crape sub corset,
Iar ochii lui l'ăi tîi să spue
Sfoșii, dorința lor încet.*

Dem. Moldovanu.

SONATA KREUTZER

Intr'un număr trecut din „*Generația Nouă*“ vorbind despre contele Leon Tolstoi, distinsul scriitor rus, ne-am oprit mai mult asupra ultimei sale scrieri, intitulată **Sonata Kreutzer**, și care a făcut atâta sgomot în totă lumea cititoare.

Azi suntem puși în plăcuta pozițiune, de a da prefața care însoțesce numitul volum scrisă de însăși autorul.

Cititorii vor putea vedea dintr'însa cauzele, cari au determinat pe contele Leon Tolstoi de a scrie „*Sonata Kreutzer*“, precum și subiectul acestei importante povestiri :

PREFAȚĂ

„Am primit și încă primesc scrisori numeroase de la persoane pe cari nu le cunosc și cari îmi cer să le deslușesc în termeni simpli și limpedi ceea ce gândesc despre subiectul povestirii mele intitulată **Sonata Kreutzer**. Mă voi încerca s'o fac. Gândesc acesta :

Antăiu, cred că în societatea noastră s'a format o încredințare statornică și de obște tuturilor claselor, sprijinită de știința mincinosă, că relațiunile simțuale sunt un lucru necesar sănătății omenilor și prin acesta chiar de iertat.

De aceea celibatarii se dau la desfrinare unii înaintea celor-l-alți cu cugetul pe deplin liniștit. Oare-cari părinți, dupe sfatul doctorilor, întocmesc desfrul pentru copiii lor și guvernele al căror singur cuvânt de a fi constă în a se îndeletnici de buna stare morală a cetățenilor sancționează prostituțiunea, adică orînduesce o clasă întrégă de femei cari trebuiesc să piară cu trupul și cu sufletul pentru ca să

mulțumescă așa dizele exigente ale sănătății cetățenilor, și cred că acesta e rău. E rău, fiind că nu se poate îngădui că pentru sănătatea unora trebuie să se piardă trupurile și sufletele altora, după cum nu poate fi că pentru sănătatea unora trebuie să se bea sângele altora. Nu trebuie să ne plecăm acestei amăgiri, și pentru ca să nu ne plecăm, trebuie mai întâi să nu credem în învățăturile imorale, chiar dacă ele ar fi întărite de nu ne pasă ce știință. Al doilea, trebuie să înțelegem că este o mișelie intrarea în legături sexuale pentru bani ori fără plată descărcându-ne de urmări, aruncând răspunderea asupra femeii sau ajutând la pierderea ei, și iată pentru ce celibatarii cari nu vor să trăiescă ca niște mișei trebuie să se înfrînzeze față de toate femeile în același chip în care s'ar înfrîna dacă n'ar fi în prețma lor alte femei de cât mamele și surorile lor. Și pentru ca omenii să se potă înfrîna, trebuie să ducă un fel de viață firăscă, să nu bea alcooluri, să nu se îndope, să nu mănânce cărnuri, să nu se ferescă de muncă — nu gimnastica, dar munca care oboșește și care nu este o petrecere. — Dovadă că înfrînarea e cu puțință, și mai puțin primejdiosă și mai puțin vătămătoare sănătății de cât neînfrînarea, e că tot omul va găsi sute de exemple în jurul lui. Acesta pentru *primo*, și *secundo*, cred că în societatea noastră, mulțumită ideilor asupra relațiilor amorose ca bine-facere poetică și sublimă a vieții și ca condițiune necesară sănătății, necredința conjugală a ajuns în toate clasele societății, și mai virtos la țărani, mulțumită serviciului militar, actul cel mai comun, cel mai plăcut, care împodobese viața după cum se vede în romane, nuvele, opere și tablouri. Cred că acesta nu e bine. Și cum acesta nu reese atâta din acel instinct animal, ce se nasce în om pentru a urma speța, pe cât din aceea că se înalță acest instinct animal până la trépta stilului poetic sau a eroismului, trebuie, pentru ca acesta să înceteze, ca ideile asupra amorului și asupra relațiilor trupesei să se schimbe, și ca bărbații și femeile să fie crescuți acasă și de către opiniunea publică în așa chip ca înainte de căsătorie, să privescă amorul și legăturile simțuale cari îi sunt temelie, nu ca o stare poetică și supra-înălțată, dar ca o stare umilitoare pentru un om, o stare dobitocească. Acesta pentru *secundo*, și *tertio*, cred că în societatea noastră, mulțumită ideilor false ce sunt legate de amor și de relațiile simțuale, nașterea copiilor și-a perdut înțelesul, și, în loc de a fi scopul și des-

vinovățirea legăturilor conjugale, a devenit o împedecare pentru urmarea plăcută a relațiilor amorose și că din această pricină, în căsătorie și în afară de căsătorie, mulțumită amestecului imoral al așa zisei științe medicale, începe să se răspândească întrebuintarea mijloecelor cari opresc pe femcee de a naște copii, sau a devenit un obicei — ceea ce nu se vedea mai înainte și nu se vede încă în familiile patriarhale de țărani — de a urma relațiunile în timpul sarcinei și al alăptării.

Și acesta e foarte rău: este rău pentru că nimicesce puterile fizice și mai virtos puterile morale ale femeii, și nu trebuie s'o facem, și ea să n'o facem, trebuie să înțelegem că înfrimarea, care este condițiunea necesară a demnităței omenesci în celibat, este încă mai obligatorie în căsătorie, și că judecata e dată omului nu pentru ca să se înjosească până sub nivelul animalului, dar pentru ca să se pune d'asupra lui. Cât despre nimicirea rodului prin plăcere și urmarea relațiilor în timpul sarcinei și al alăptării, este a întrece animalul în animalitate.

Acosta pentru *tertio*, și, *quarto*, gândesc că în societatea noastră, în care copiii devin o pedecă la plăcere, o întâmplare nenorocită, ori o plăcere de alt-fel când cine-va ajunge să aibă numărul hotărît de înainte, copiii aceștia sunt crescuți, nu în vederea scopului vieței pe care au să'l împlinescă, dar în vederea plăcerilor pe cari le pot oferi părinților, și din această pricină sunt crescuți ca puii feluritelor animale; grijile de căpetenie ale părinților constă nu în a'i pregăti la o activitate demnă de o ființă omenescă, dar — și în acesta părinții sunt sprijiniți de faimosă știință numită medicină — în a'i îndopa cât mai mult cu puțință, a le mări cătățimea cărnei lor, a le mări statura, a'i face curați, albi, frumoși. Îi îngrijesc în toate chipurile, îi spală, îi îndopă și nu'i fac să lucreze. Dacă acesta nu se face în clasele de jos, e din curată trebuință. Cât despre vederea ele sunt aceleași; și la copiii aceștia prea hrăniți ca la animalele prea hrănite, se ivesc într'un chip foarte timpuriu o simțualitate neînvinșă, chinuitoare. Hainele, citirile, spectacolele, muzicele, danșurile, hrana zahărosă, totă împrejmuirea vieței de la desenuri până la romane și poeme, aprind și mai mult încă această simțualitate, și mulțumită acesteia vițele simțuale și bôla devin condițiuni obicnuite ale vârstei adolescente la copiii de amândouă sexele și adesea stă-

raesce și în vârsta matură — și acesta nu e bine. Trebuie să încetăm de a crește nisele ființe omenesci ca nisele puilor de dobitoace, și pentru a crește pe copiii omenesci, trebuie să avem alte scopuri de cât un trup frumos și bine hrănit.

Acesta pentru *quarto*. Al cincilea gândește că în societatea noastră, mulțumită însemnătății neadevărate ce se atribuie amorului simțual, și acestei stări ce-l însoțește, puterile cele mai bune sunt mistuite în cea mai bună epocă a vieții omenilor prin pândirea, căutarea și stăpânirea obiectului dragostei, și ca să-l dobândească cine-va crede de iertat însuși nunciuna. Pentru femei și fete, acesta este amăgirea și atrăgerea bărbaților la relații sau la căsătorie, și pentru acesta femeile nu nesocotesc mijloacele cele mai josnice imitând modelele prostituatelor și scoțând la ivelă părțile corpului cari ațită simțualitatea.

Și cred că acesta nu e bine. Nu e bine pentru că a ajunge la ținta de a te bucura de amorul fizic, ori-cât ar fi de poetizat, este un scop animal, nevrednic de o ființă omenescă, și își are obârșia în această concepțiune a vieții brutale și dobitoacesci ca cea-l-altă pe care o întâlnim adesea în gradul inferior al dezvoltării, dupe care o hrană îmbelșugată și zahărosă e înfașisată ca cea mai mare bunăstare și ca o țintă a activității omenesci. Nu e bine și nu trebuie s'o facem, și ca să n'o facem, trebuie să înțelegem că ținta vrednică a omului, fie acesta cultul umanității, al patriei, al științei, al artei, ca să nu vorbim de cultul lui Dumnezeu, ori-care ar fi, dacă o credem numai demnă de o ființă omenescă, se găsește tot-d'a-una în afara de plăcerile personale, și mulțumită acesteia intrarea, nu numai în legături amorose, dar însăși căsătoria din punctul de vedere creștinesc, nu este înălțare, ci cădere, pentru că starea amoroasă, și iubirea trupescă ce-o însoțește, cu toate dovedirile despre contrar în versuri și în prosă, nu corespunde nici odată cu o țintă vrednică de un om, dar o împiedică în tot-d'a-una. Acesta pentru *quinto*.

Cam iată esențialul din ceea ce am cugetat închipuindu-mi subiectul nuvelei mele.

Dar, se va dice, dacă admitem că celibatul este de preferat căsătoriei și că scopul omenirii este de a tinde către castitate, neamul omenesc va peri, și dacă concluziunea acestor premise este că neamul omenesc o să se stingă, atunci tot resonamentul acesta nu este drept:

Dăr resonanțentul acesta nu este al meū, nu eū l-am născocit. Ideea că omul trebuie să tindă către castitate, este un adevăr descoperit de Christos, acum o mie nouă sute de ani, ce este scris în catechismele noastre și pe care îl mărturisim cu toții. În Evangeliū, se spune limpede și fără mijloc de talmăcire contradicțoare că soțul, acela care va cunoște adevărul când va fi însurat de 'nainte, trebuie să rămână cu tovarășa sa, adică să nu'și schimbe femeea și să trăiască într'un chip mai curat de cum a trăit (Mateiū, capul al V-lea, versul al 18-lea, capul al XIX-lea, versul al 8-lea) și că prin urmare celibatarul nu trebuie să se însore de loc (Mateiū, capul al XIX-lea, versurile 10 și 11) și că unul, tot ca și cel-alt, tindend către cea mai desevrșită castitate, sevvrșesece un păcat socotind pe femeie ca un obiect de plăcere (Mateiū, capul al V-lea, versurile 28 și 29). Eată ceea ce-a đis Christos și despre asta chiar mărturisesece istoria omenirei și cugetul și judecata fie-cărei ființe omenesci în particular. Istoria ne arată o mișcare neconținută și progresivă, din timpurile cele mai vechi, de la neînfrinare către castitate, de la amestecarea desevrșită a sexelor către poligamic și poliandrie, și apoi, de la poligamic și poliandrie, și apoi, de la poligamic către monogamic, de la monogamia neînfrinată către castitatea în căsătorie. Conștiința noastră întăresece același lucru osândind în tot-d'a-una neînfrinarea în sine însă-și și în ce-l-alti, și aprobând în tot-d'a-una castitatea și punend în tot-d'a-una mai sus prețuirea morală a unui om în raport cu castitatea lui. Judecata întăresece același lucru dovedind că singura deslegare neîmpotrivotore simțimintului omenesc, deslegarea cesțiunei că pământul să nu fie prea populat, se dobândesece numai prin silința către castitate care-i firăscă omului, cu tôte că contrară animalului. Și lucru de mirare, faptul că teoriile lui Malthus existaū și exista, că prostituțiunea se măresece din ce în ce mai mult — tôte relațiunile simțuale fără naseri, nu le numesc de cât prostituțiune, — că milioane de copii sunt uciși în sinul mamelor lor, că alte milioane mor de fōme, de miserie, că milioane și milioane sunt omorîți în rēboae, și că activitatea de căpetenie a Statelor e îndreptată spre a mări cu cât mai mult prin putință destoinicia de a omori omenii, tôte aceste nu sunt primejdiōsc pentru neamul omenesc, dar đī numai că trebuie să ne cumpetām patimile și să ne înfrinām, și numai de cât neamul omenesc va fi în primejdie.

Sunt două mijloce s'arătă drumul celui care'l caută. Cel de'ntău constă în a zice: „Du-te spre pomul acela, de la pomul acela către un sat, din sat de-a lungul râului, către movilă, etc.“

Cel-alt constă în a arăta direcțiunea celui care-și caută drumul: „Du-te către Răsărit: „Soarele cel neajuns o să-ți arate în tot-d'auna o îndrumare.“

Mijlocul de'ntău e mijlocul definițiunilor religioase, superficiale și vremelnice.

Cel-alt este mijlocul conștiinței interioare a unui adevăr vecinic și nestrămutat.

În cazul de 'ntău se dă omului ore-cari semne de fapte pe cari nu trebuie să le facă, în cel-alt, se arată omului o țință vecinică și neatinsă, dar despre care el are conștiință, și această țință dă o direcțiune întregii sale activități în această viață.

„Adu-ți aminte de ziua Sâmbetei, oprăznesce-te, nu bea băuturi fermentate, nu fura, dă zeciuélă celor săraci, nu săvârși adulterul, fă-ți semnul crucei, împărtășește-te, etc.“ Ast-fel sunt învățăturile exterioare ale brahmanilor și ale bisericii noastre care se numește creștine.

„Iubesc pe Dumnezeu din tot sufletul și din totă inima ta, și pe aproapele tău ca pe tine însu-ți; fă altora ceea ce-ți place ca și alții să-ți facă ție, iubesc pe vrăjmașul tău.“ Iată doctrina lui Christos. Ea nu dă nici o arătare de fapt, ea spune numai idealul nestrămutat ce fie-care om îl vede în suflet îndată ce i-a fost descoperit. Pentru acela care mărturisește învățături exterioare, îndeplinirea întocmai a legii înfățișează săvârșirea perfecțiunii și această săvârșire opresce orice perfecționare ulterioară.

Fariseii mulțămesc lui Dumnezeu c'au împlinit totul: un tânăr avut a împlinit asemenea totul, și nu poate să se gândească alt-fel. Ei n'au înaintea lor ținta către care mărturisește învățătura lui Christos, fie-care treptă de perfecțiune atinsă pricinuesc nevoea de a se urca mai sus, de unde descopere trepte încă și mai înalte, și așa fără sfârșit,

Creștinul se găsește în tot-d'auna în starea Vameșului; el se simte în tot-d'auna nedesevârșit; el vede înaintea lui drumul pe care trebuie să-l urmeze și pe care nu l'a străbătut încă. Omul mare mărturisește legea superficială este ca acela care se află în lumina unui felinar

prins de un stâlp, și n'are unde să mai mérégă. Omul care mărturisește învățătura conștiinței interioare este asemenea aceluia care duce felinarul înaintea sa, pe un băț mai lung ori mai scurt: lumina e tot-d'auna înaintea lui, ea îl îndemná mereu noi spații luminate cari îl atrag. Se dice că Idealul Omenirei nu póte să fie castitatea și celibatul, de óre-ce castitatea suprimă pe acela care tinde către Ideal. Nu se póte da ca Idealul speței omenesci, chiar desființarea ei.

Dar Idealul nu este ideal de cât dacá este neatins, puțința de a'l ajunge e nemărginită. Așa e idealul creștinesc, — întemecrea împărăției lui Dumnezeu, unirea tuturilor celor vii prin iubire. — Ideea de a'l atinge nu se unesc cu ideea vieței. Ce viața ar fi cu puțința când toți ómenii ar fi uniți prin iubire într'unul singur? Nici-una! Ideea vieței e putinciosă numai în credința către idealul neatins. Dar dacá am admite chiar că Idealul creștinesc al castității s'a împlinit, atunci am ajunge la nisce afirmațiuni fórté cunoscute de o parte de către religione, a cărei una din dogme este sfirșitul lumiei, de altă parte, de către așa-zisa sciința care afirmă viitóra recire a sórelui, a cărei una din urmări trebuie să fie sfirșitul speței omenesci. Numai pentru acésta — noi cești-l'alți creștini trăina în acésta contrazicere spaimântătoare, între realitate și cugetul nostru, — nu înțelegem idealul vecinic al doctrinei lui Christos: învățăturile bisericesci cari se numesc fără drept creștinesci, au schimbat acest ideal creștinesc prin definițiuni exterióre. Ele l'au făcut în vederea cultului, a propovăduirii, a puterei și a multor alte lucruri. Acelaș lucru s'a făcut de Biserică pentru căsătorie. Christos nu numai n'a întocmit niciodată căsătoria, dar, dacá trebuie neapărat să căutăm definițiuni exterióre, mai curénd a tăgăduit-o. „Lasă pe femeea ta și urmăză-mi,“ zicea el. El a arétat numai, ómenilor însurați ca și flăcăilor, tendința către desevărsire care implică castitatea în căsătorie și în afară de căsătorie. Cât despre Biserice căutând, cu tótă doctrina lui Christos, de-a întemeca căsătoria ca așezămînt creștinesc, adică de a hotărâ condițiunile exterióre în cari amorul trupesc póte să fie așa zicénd fără păcat și legiuit într'un chip absolut, fără să fi întocmit instituțiuni trainice exterióre, au lipsit omenirea de idealul conducător al lui Christos. De aci a rezultat că ómenii din lumea noastră s'a depértat de un țerm și n'au ajuns la cel-l'alt; ói au perdut adevăratul ideal al castității arétat de către Christos, și numai în

afară nu cred în taina căsătoriei întemceate pe nimic. De aci acest fenomen, ce pare mai întâiu neînțeles, că principiul de familie al credinței conjugale este mai trainic la popoarele cari recunosc doctrinele religioase exterioare, la evreu, la musulman, de cât la așa dișii creștini. Aceia aũ nisce definițiuni exterioare ale căsătoriei limpești și hotărâte, pe când creștini n'aũ nici una. Numai rar punem clerul să facă, pentru oare-care parte neînsemnată din relațiunile sexuale ce se obicnuiesc în realitate, o oare-care ceremonie numită căsătorie: dar oamenii din societatea noastră trăiesc în cea mai mare parte în plină desfrinare poligamă și piliandă, fără să se supună, în relațiunile lor, rîndueleur orî-carî ar fi, și se dă în această privință la viți sexuale rîvnite, și-și închipuiesc că trăiesc în această monogamie pe care o mărturisesc. Din căsătoria creștinească n'ar putea să existe, nici cult (Mateiũ, V, 5 pînă la 12, și Ioan, IV. 21), nici păstori, nici părinți ai Bisericeii (Mateiũ, XXIII, 8 pînă la 10), nici oștire creștinească, nici tribunale, nici State creștinescî. Și chiar ast-fel s'a înțeles în tot-d'auna acésta de către creștinii adeverați din primele vécuri și de către cei urmatori. Idealul creștinului nu este căsătoria, ci dragostea către Dumnezeũ și către aproapele, și iată de ce, pentru creștin, relațiunile trupescî în căsătorie, nu numai nu pot să fie recunoscute ca o stare legitimă, așa după cum ne-o închipuim în societatea noastră, dar în tot-d'auna ca o cădere, o slăbiciune, un păcat. Căsătoria creștină n'a ființat nici odată și nu poate să fie. Există numai un punct de vedere creștinesc asupra căsătoriei. Punctul acesta de vedere este: creștinul, și nu vorbesc despre acela care crede că este, pentru că-i botezat și se împărtașește în fie care an, dar creștinul care se călăuzesc în viața sa de învățătura lui Christos, nu poate să privească relațiunea sexuală ast-fel de cât ca un păcat, așa după cum dice Mateiũ, (V, 26), — și așa dișul ritual al căsătoriei nu poate să'î scimbe însemnarea nici de un fir de pîr, — și nu va dori nici-odată căsătoria, ci va căuta în tot-d'auna s'o ocolească. Inșă dacă adevêrul se descopere creștinului în căsătorie, saũ mai bine, dacă nu poate să biruiască slăbiciunea amorului, va intra în legături sexuale, sub condițiunile căsătoriei religioase ori fără ea; el nu poate să facă alt-fel de cât să nu-și părăsească femeia — saũ femeia pe bărbatul ei, dacă e vorba de femeie, — și va căuta să se mântuească cu dînsa, cu pârtașa ori pârtașul păcatului său; el va tinde la cea mai mare

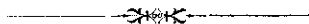
castitate în căsătorie și către idealul final, adică a 'nlocui dragostea trupească prin relațiuni curate: este punctul de vedere creștinesc pentru căsătorie, și n'ar putea să fie altul pentru ori-cine se călăuzesce, în viața sa, de învățătura lui Christos. Pentru mulți și mulți oameni ideile emise de mine vor părea ciudate și neînțelese, și chiar contradic-tore, și sunt în realitate, dar nu între dînosele: aceste idei contradic-viața noastră întregă și, fără voia noastră, ne vine îndoiala asupra în-trebării de a ști cine are dreptate. Oare ideile sunt acele cari par drepte, ori traiul a milioane de oameni și între altele al meu? Acesta-î simțimîntul pe care eu însu-mi l'am avut într'un grad covârșitor când mi-am scris nuvela. Nu m'acceptam ca mersul ideilor mele să mă ducă acolo unde m'a dus. Am fost îngrozit de propriile mele con-clusiuni; aș fi vrut să nu cred, dar mi-a fost cu neputință să mă fu-rișez de judecată și de conștiință, și, ori-cât de ciudate, ori-cât de împotrivitóre ar putea să pară aceste încheeri ori-cărei întocmiri a vieței noastre, ori-cât de contradic-tore ar fi cu ceea ce-am gândit și am dis mai nainte, am fost nevoit să le recunosc.

Dar omul este slab; trebuie să i-se dea o sarcină dupe puterea lui, se spune. Acesta-î tot una cu a dice: „Mîna mi-e slabă; nu pot să trag o linie ce să fie dréptă, adică distanța cea mai scurtă între două puncte“, și eată de ce, ca să-mi fac sarcina mai ușoră, voiî lua pentru ca să fac o linie dréptă, ca probă, o linie curbă ori frântă!

Cu cât mîna mi-e mai slabă, cu atît am nevoie de o pildă de-sévîrșită“.

Iasnaia-Poliana, 6 Aprilie 1890.

Lev Tolstoi.

MEDICINA POPULARĂ.

„JODOPIRYL“

Se solvă în apă o parte mai mică, de o reacțiune acră, asemenea și în părți egale de eter și alcool; în alcool sau eter pur se solvă parțial, în benzina și mai puțin. Dacă se adaugă o soluțiune de potasă caustică, se formeză un miros de amoniac.

Administrându'l intern de câte 0.25 apoi 0.50 gr. pe zi la câni s'a putut observa: pigmentațiunea urinei mai închisă și conținutul substanței colorante s'a mărit aproape îndoit, de un miros asimiliat cu micșunelele, la adăogare de acide și mai pronunțat. Cea mai mare parte de nitrogen s'a revărsat în timpul nopței. Am trimis o cantitate din acest preparat d-lui doctor Zülner care mi-a răspuns că l-a întrebuințat intern la aproape 30 casuri de bolnavi anemici, suferinți de spermatorrhoe, cu deosebire la Pyelo-Nephritis, la gonorrhoe cronică și la Diabetes; și a obținut influențe favorabile în ceea ce depandă nutirea lor. Intrebuințându'l intern în capsule de câte 0.10 a putut observa la acești bolnavi în primele zile greață, apoi s'a mărit pofta de mâncare și bolnavii s'aū simțit mai forți. Asemenea l-a întrebuințat și a obținut rezultate esceleute la toate formele de rosaceă, la acne rosacea, la așa numit eczem nervos, intertrigo, pitiriasis capitis. furunculosis, la erisipel jodopiryl cu vaselină, d'asupra a aplicat vată saliciletă, vindecând în scurt timp bolnavi atinși de acest streptococ. La arsurii a întrebuințat numai un unguent vaselinat de 1 : 10 iodopiryl.

L-a întrebuințat și îl recomandă intern la cataruri de stomach și plămâni în dose de 0.30 pe zi în pilule obduse cu tolu. Copiilor le-a administrat 0.05 pe zi începând de la etatea de 5 ani în sus, adulților până 0.30 pe zi. La opărituri de copii a întrebuințat cu succes: Iodopiryl 0.20, Vaselina 20.0, Cumurina 0.10 m. de uns séra.

Epurii de casă au suportat o injecțiune subcutanată de 10 gr. de soluțiune de iodopiryl în oleu de amigdale, fără a le cauza ver o deranjare. Administrându'l intern în doze de 7.0, 5.0 și 3.0 au perit animale în timp de 2 respective 3 și 4 zile. La disecțiune s'a constatat îngrășare multiplă ale organelor interne, cu deosebire al cordului, ficatului și al rinichiului. Iodopirylul se resorbéză mai încet de cât iodura de potasiu. La administrare abia după 12 ore s'a putut constata iod în urină și salivă, cea mai tare reacțiune a apărut abia după 18 ore. Despre solubilitate, formula chimică, rezultate mai bogate în terapie voi publică în numărul viitor când voi obține rezultatul academiei din Francia.

Torjescu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

LILA

Era cam zglobie Lila, și tocmai de aceia o iubiam mai mult.

Îmi plăcea grozav s'o văd sărind de colo, până colo, ușurică ca o pană, să'i privesc mijlocul ei subțirel, ochii săi d'un negru smolit, și să mă joc cu scărilionții părului său galben și mătășos.

Nu ne cunoșteam de multă vreme, dar par'că am fi trăit veacuri împreună; așa de ne obicinuiserăm unul cu altul.

Îi aflasem pe deplin toate gusturile, îi știam mai toate necazurile și numai eu îi înțelegeam vorbele mai bine de cât ori-cine.

Nu apucam să intru pe ușe — și dacă era singură — făcea fel de fel de nebunii, aștepta până seșeam pe scaun și sărea de gatu'mi, încolăcindu'l cu subțirelele ei brațe, și sărutându-mă de nenumărate ori.

Îmi spunea o mulțime de glume, îmi repeta de nenumărate ori că mă iubește și îmi spunea din fir până în ață ce-a făcut în ziua aceia.

Câteo dată îmi scotocea prin buznare, mă jumulea, încerca apoi să'mi așede părul și ridea c'un rîs așa de copilăresc, că mă fermeca pe deplin.

Intr'o zi, o găsiu cu desevărsire tristă și când mă vădu, isbucni în lacrimi.

Rămăsei surprins. Încercai s'o liniștesc, o rugai să'mi esplice pricina durerii sale, și Lila — cu un glas întrerupt de suspine îmi spuse că în seara aceea se va despărți de mine pentru tot-d'a-una.

Întrebat pe părinții săi și dănsii îmi spuseră că dintr'o oare-care cauză, vor părăsi Bucureștiul pentru multă vreme, sau poate pentru tot-d'a-una.

Acastă știre mă întristă, și p'aci, p'aci era să încep a plânge d'impreună cu Lila. Cât am suferit în seara aceea! . . .

Au trecut mulți ani d'atuncea, și d'abia zilele trecute, primii o scrisoare de la Lila în care'mă spune între altele :

„Vaă, cum trec anii, cum se scurg de lesne și câte nu se schimbă cu trecerea lor...”

”Ți-aduci aminte de iubirea noastră din vremurile *d'atunci*?

Eram numai de.. *șase* ani, astă-ți am o fiică de vârsta aceea.

Ți trimit fotografia mea și a ei, nu știu dacă mă vei recunoșce în fotografia mea, dar de sigur mă vei vedea, cum eram atunci, în fotografia fiicei mele.”

N. D. Georgian.

Preparate igienice de Victor Thüringer

DEPOUL GENERAL

FARMACIA LA OCHIUL LUI DUMNEZEŪ

BUCURESCI

No. 154, Calea Victoriei, No. 154.

Hygiena gurei și dinților

Articolele următoare preparate cu ingrediente superioare și strict după principiurile igienice, sunt preferabile tuturor preparatelor streine, prin efectele salubre ce produc. Aceste preparate vindecă toate alterațiunile gurei, servesc în general spre curățirea dinților și a întreținea sănătatea lor.

Apă de gură, sticla 2 lei.

Pasta de dinți, tăblița à 60 bani și borcane de cristal à 2 lei.

Opiate dantifrice, borcane à 1 leu și 1.50 bani.

Prafuri de dinți, (roz, albe, negre), cutia 80 bani.

Prafuri de dinți cu coaje de chină, cutia 1 leu.

Pudre cosmetice

Pudră albă și roșă, cutie à 50 bani și à 2 lei.

Veloutine, (albă și roșă), cutia 1 leu.

Aceste preparate sunt cu totul private de substanțe vătătoare, ca mercuriul, plumb etc. — substanțe care determină adesea ori inconveniente destul de simțite. Ele sunt preparate numai din substanțe care sunt recomandate de igiena cosmetică și prin aceasta sunt superioare tuturor preparațiunilor de felul acesta.

ANTISUDINA

Remediul pentru înlăturarea sudoarei excesive a PICIOARELOR ȘI A MÂNILOR

Orî-cine știe, că nimic nu pôte fi mai desagreabil de cât o asudațiune rebelă a picioarelor și mânilor, mai cu seamă în timpul verei. Acest inconvenient devine și mai insuportabil dacă acea asudațiune e asociată de o odóre desagreabilă. **Antisudina** posedă proprietatea de a înlătura după scurt timp aceste anormalități.

Se recomandă tutulor, a căror ocupațiune reclamă umbrete multe.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prețul unei cutii, un Leu

Coniferon

Oleu antireumatic și antinevralgic

Se fac două fricțiuni pe zi

Flaconul lei 1 și 50 bani

Comenzile din provincie, însoțite de mandat postal a sumei respective la care se mai adaogă 60 bani pentru embalagiū și timbru, vor fi efectuate esact.

În curând voiū putea servi onorabila mea clientelă cu preparatele igienice High-life, adică cu :

Pâte dentrice „High-life“	borcanul	Lei	1	50	bani
Eau dentifrice „Hig-life“	flaconul	„	2	50	„
Poudre de riz „High-Life“	cutia	„	2	50	„

Articole necesare pentru casă

	L.	B
<i>Alifia mages</i> pentru obiecte metalice cutia	—	25
<i>Balsam</i> pentru bătătură „ <i>Clavelin</i> “, sticla	1	—
<i>Craione</i> pentru migrenă à lei 1 — și à	1	40
<i>Cristal-Palace-Kitt</i> pentru lipirea porțelanului	—	75
<i>Craione</i> pentru degerături	1	—
<i>Căneală de păr</i> „ <i>Nusseextrakt</i> “ blond, brun și negru à	4	—
<i>Cerneală</i> pentru marcat rufe	—	80
<i>Cerneală roșie de Carmina I-a</i> pentru scris	—	80
<i>Eau de Quinquina</i> pentru păr, sticla	2	—
<i>Emplastru de om sărac</i> pentru reumatism	1	—
<i>Esență</i> contra moliiilor	1	50
<i>Emplastru</i> „ <i>Touristenpflaster</i> “ pentru bătătură	2	50
<i>Glycerina</i> parfumată à lei 1 și à	—	50
<i>Hârtie</i> escelentă pentru stărpirea muștelor, 25 foi	1	25
<i>Hârtie</i> pentru molii, à 30 bani și à	—	40
<i>Licórea</i> pentru lustruirea cămășilor	1	—
<i>Oleu</i> pentru ungerea mașinelor de cusut	—	50
<i>Pastile pectorale</i> pentru tuse, cutia	1	—
<i>Praf insecticid</i> pentru puricie, etc., flaconul	—	50
<i>Praf</i> pentru caș, cutia	1	25
<i>Săpun</i> de gudron	1	—
„ <i>Syntheticon</i> “ oleiú lipuid pentru lipi t	—	75
<i>Tinctură</i> pentru stărpirea păduchilor de lemn	1	—
<i>Tord Boyaux</i> , otravă pentru șoareci	1	50

Toate aceste articole se găsesc la

FARMACIA LA OCHIUL LUI DUMNEZEŪ

BUCURESCI

(fost 126) 154, Calea Victoriei 154, (fost 126)

Farmacia este asortată cu toate specialitățile străine și indigene, cu articole de cauciuc, obiecte de pansament și cu un mare depou de parfumerie.

La comendile din provincie, care vor fi exact executate, rog a se adăoga și 60 bani pentru embalagiú și timbru.

V. Thüringer, (farmacist).

ANUNCIURI

W. Staadecker

București, Str. Smârdan 8

Brăila, Bulevardului Cuza 114

Oferă pentru sezonul primăverii Depozitul său de
următoare mașine

LOCOMOBILE ȘI TREERĂTOARE
RUSTON PROCTOR & Co.

MAȘINILE DE SECERAT

ȘI

LEGAT SNOPI

SECERĂTOARE „DAISY”

DIN FABRICA

M A C O R M I C K

Pluguri Universale **RUD. SACK**

Premiate la toate Exponițiunile din străinătate și
din țară

MORI pe postament de fer și lemn

din fabrica RUSTON și CLAYTON

Pietre de móră franțuzesci

de la Société Générale Meulière din

LA FERTÉ-SOUS-JOUARRE

Totdeauna 40—50 perechi în deposit